

STRATEGAETH CAFFAEL
2023-2026

1. Cefndir a Phwrpas

Gweledigaeth Prifysgol Bangor yw bod yn brifysgol ac iddi gysylltiadau byd-eang, sy'n gwireddu cyfleoedd ar gyfer llwyddiant trwy ymchwil ac addysgu trawsnewidiol ac arloesol a sbardunir gan effaith, gyda ffocws ar gynaliadwyedd - diogelu'r amgylchedd, adfywio iechyd cymdeithas, a hyrwyddo ffyniant economaidd, cymdeithasol, dwyieithog, a diwylliannol¹.

Yn sail i Strategaeth y Brifysgol 2030 mae cynaliadwyedd sefydliadol, sy'n cynnwys blaenoriaethau ar gyfer ymdrechu i sicrhau gwytnwch ariannol, darparu gwasanaethau trwy wasanaethau proffesiynol modern a dull digidol yn gyntaf.

4. Gweledigaeth Caffael

Bod yn bartner masnachol a strategol uchel ei barch sy'n gweithio mewn cydweithrediad â staff academaidd a staff gwasanaethau proffesiynol eraill i gyflawni projectau caffael sy'n

Er mwyn gwireddu ei chenhadaeth strategol, mae angen cefnogaeth nifer o gyflenwyr a chontractwyr allanol ar y Brifysgol. Yn 2020/2021, gwariodd y Brifysgol oddeutu £38m ar amrywiaeth o nwyddau, gwaith a gwasanaethau gyda thua 1390 o gyflenwyr. Mae hyn yn cynrychioli 28.5% o gyfanswm gwariant y brifysgol.

Mae dadansoddiad Pareto yn awgrymu y dylai 80% o wariant y brifysgol gael ei wario'n ddelfrydol gyda 20% o'r cyfanswm o gyflenwyr. Ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21, gwariwyd 80% o'r gwariant gyda 9.2% o gyflenwyr. Mae hyn yn dal i fod yn gymharol isel ond yn welliant ar ddatblygiad y strategaeth caffael flaenorol pan wariwyd 80% o'r gwariant gyda dim ond 3.2% o gyflenwyr. Mae lle i wella ymhellach.

7. Asesiad Aeddfedrwydd Caffael

Ym mis Mawrth 2022, cynhaliodd Prifysgol Bangor Asesiad Aeddfedrwydd Caffael (PMA) a ymgymerwyd gan SUMS Consulting. Mae'r PMA yn asesiad annibynnol sy'n mesur gallu a chymhwysedd caffael sefydliad yn erbyn arfer gorau swyddogaethol. Canlyniad y PMA yw cynllun gweithredu i gynorthwyo gyda datblygu aeddfedrwydd mewn meysydd strategol allweddol.

Ystyrir bod aeddfedrwydd caffael ar draws y Brifysgol ar hyn o bryd yn y cyfnod 'Datblygu' o ran aeddfedrwydd caffael ac yn y chwarter isaf o ran effeithiolrwydd caffael. Nod y strategaeth hon yw gwella perfformiad caffael trwy ail-leoli caffael i fod yn swyddogaeth fwy strategol.

Ffig 1.2 Sefyllfa Prifysgol Bangor o'i chymharu â'r Sector⁴

⁴ PSS Procurement Shared Service (2022)

9.1 Llywodraethu.

Mae'r Strategaeth Caffael yn amlinellu'r cyfeiriad strategol ar gyfer caffael, gan sicrhau bod yr amcanion yn cefnogi strategaeth gorfforaethol y Brifysgol a symudiad tuag at arferion gorau ym maes caffael. Cefnogir y Strategaeth Caffael gan Weithdrefnau Caffael a dogfennau arweiniol eraill, sy'n amlinellu sut y dylid ymgymryd â chaffael o ddydd i ddydd.

Cyflwynir adroddiad blynyddol i Fwrdd Gweithredol y Brifysgol, y Pwyllgor Archwiliad a Risg a Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ar y gweithgareddau a ymgwymerwyd gan y swyddogaeth gaffael, ynghyd â chyraeddiadau ac arbedion a gyflawnwyd. Yn y dyfodol, bydd yr adroddiad hefyd yn cynnwys adran ar gynnydd o ran cyflawni'r amcanion strategol.

Meysydd i'w gwella:

- G1: Datblygu cynllun gweithredu/gwelliant blynyddol i reoli a dangos cynnydd yn erbyn yr amcanion i'w cyflawni a nodir yn y strategaeth.
- G2: Cyflwyno adolygiadau ôl-gaffael i nodi gwersi a ddysgwyd o'r broses ac i ddangos a sicrhawyd buddion caffael a gwerth am arian.

9.2 Adrodd a Dangosyddion Perfformiad Allweddol.

Mae Prifysgol Bangor eisoes yn adrodd ar y Dangosyddion Perfformiad Caffael Addysg Uwch cyffredin bob blwyddyn. Caiff dangosyddion pellach eu datblygu i ddangos sut mae caffael yn cynorthwyo'r Brifysgol i gyflawni amcanion corfforaethol, megis gwerth am arian a

9.3 Trefniadol.

Mae gan Brifysgol Bangor strwythur caffael wedi'i ddatganoli, lle mae staff yn y Colegau a Gwasanaethau Proffesiynol yn gyfrifol am gyrchu cyflenwyr gwaith, nwyddau a gwasanaethau gyda'r tîm caffael canolog yn gyfrifol am osod strategaeth, polisi a gweithdrefnau ac am roi cyfeiriad ac arweiniad i gydweithwyr ar brojectau caffael unigol.

Mae'r Tîm Caffael yn rhan o Adain Caffael a Thaliadau'r Adran Gyllid ac yn adrodd yn y pen draw i'r Prif Swyddog Cyllid. Serch hynny, o ran gwaith o ddydd i ddydd, nod y tîm fydd atgyfnerthu'r berthynas waith agos sy'n bodoli gydag academyddion a staff mewn gwasanaethau proffesiynol eraill. Y nod yw i staff caffael fabwysiadu dull rheoli categori a chael eu hystyried yn bartner masnachol ac yn adnodd ychwanegol i gynorthwyo gyda'r broses o gynllunio busnes, nodi arbedion, a chyflwyno contractau sy'n cefnogi darpariaeth lwyddiannus projectau ymchwil a chynnig gwasanaethau proffesiynol o ansawdd uchel.

Yn 2020/21, dylanwadodd y Tîm Caffael ar oddeutu 42% o wariant nad oedd yn gysylltiedig â chyflogau, er i hynny fod mor uchel â 66% yn y flwyddyn flaenorol. Y targed yw cynyddu swm y gwariant nad yw'n gysylltiedig â chyflogau y mae'r Tîm Caffael yn dylanwadu arno i gyfartaledd y sector o 75%.

Mae'r Tîm Caffael hefyd yn gweithio'n agos gyda Chonsortia Caffael, yng Ngogledd Orllewin Lloegr ac yng Nghymru, a hefyd gyda chydweithwyr o sefydliadau addysg uwch eraill.

Meysydd i'w gwella:

- O1: Yn dilyn trafodaeth gyda chynrychiolwyr coleg a Phenaethiaid Gwasanaethau Proffesiynol, paratoi rhaglen waith flynyddol i gynnwys tendrau/contractau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer y flwyddyn. Bydd hyn yn cynnwys gwariant cyfalaf.
- O2: Rhaglenni gwaith i sicrhau y cynhwysir digon o amser ar gyfer trafodaethau manwl ar baratoi manylebau a'r allbynnau gofynnol cyn bwrw ymlaen ag unrhyw weithgaredd tendro.
- O3: Ailgyflwyno cyfarfodydd rhanddeiliaid chwarterol gyda gwasanaethau proffesiynol gwariant uchel i drafod gweithgaredd caffael parhaus a chynnig mewnbwn i gynlluniau busnes.
- O4: Gweithredu mecanwaith ar gyfer casglu adborth gan gwsmeriaid mewnol.

9.4 Adnoddau a Sgiliau.

Mae swyddogaeth Gaffael Prifysgol Bangor yn gymharol fechan gyda dim ond 2.5 aelod staff.

gwasanaethau gyfrannu'n sylweddol at bob agwedd ar yr agenda cynaliadwyedd ac agenda'r economi gylchol, gan gynnwys materion amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol.

Bydd y Tîm Caffael yn gweithio'n agos gyda'r Dirprwy Is-ganghellor Cynorthwyol dros Gynaliadwyedd a'r Grŵp Strategaeth Cynaliadwyedd i gyflawni amcanion ehangach y brifysgol ar gynaliadwyedd. Mae hyn yn cynnwys troi'n garbon niwtral, anelu at ddim gwastraff, cynnal statws Masnach Deg a chaffael bwyd o ffynonellau cynaliadwy.

Mae nifer o fentrau cynaliadwyedd cysylltiedig â chaffael y mae'r Tîm Caffael eisoes wedi'u mabwysiadu a rhai eraill a gânt eu hystyried yn y dyfodol.

9.5.1

yn uniongyrchol heb unrhyw gost ychwanegol. Yn achos sefydliadau addysg uwch, ystyrir y gellir gweld gwerth cymdeithasol o dan bedair thema allweddol:

Swyddi: Hyrwyddo sgiliau a chyflogaeth leol

Twf: Cefnogi twf busnesau rhanbarthol cyfrifol

Cymdeithasol: Cymunedau iachach, mwy diogel a mwy gwydn

Yr Amgylchedd: Datgarboneiddio a diogelu ein byd.

Bydd y Tim Caffael yn cefnogi [Strategaeth Cenhadaeth Ddinesig](#) y Brifysgol ac yn gweithio gyda'r Dirprwy Is-ganghellor Cynorthwyol dros Gysylltiadau Dinesig ym meysydd gwerth cymdeithasol a buddion cymunedol.

Ym mhob achos o gaffael dros £2m, bydd Prifysgol Bangor yn ystyried sut y gall wella llesiant economaidd, cymdeithasol neu amgylcheddol ei hardal trwy gynnwys cymalau budd cymunedol, i gynorthwyo â chyflawni cynaliadwyedd mewn gweithgaredd contractio, gan gynnwys recriwtio a hyfforddiant wedi'u targedu, datblygu busnesau bach a mentrau cymdeithasol ac ymgysylltu â'r gymuned. Lle bo'n berthnasol ac yn gymesur, a lle ystyrir nad ydynt yn cael effaith negyddol ar ddarparu gwerth am arian, gellir cynnwys cymalau o'r fath hefyd mewn achosion o gaffael wedi'u rheoleiddio sy'n werth llai na £2m.

9.5.5 _____

Byddwn yn annog ein cyflenwyr i fod yn fwy cynaliadwy drwy ofyn iddynt gofrestru â'r _____ . Mae'r adnodd yn galluogi cyflenwyr i ddatblygu cynllun gweithredu cynaliadwyedd yn unol ag amcanion amgylcheddol, cynaliadwyedd a sefydliadol y Brifysgol. Mae'r adnodd yn caniatáu i gyflenwyr fynd y tu hwnt i ymrwymiad i gynaliadwyedd ac yn cynnig cynllun gweithredu wedi'i deilwra iddynt, un y gellir ei fonitro a'i fesur. Gall y cynllun gweithredu gynnig ffocws clir a mesuradwy ar gyfer trafodaethau rheoli contractau.

9.5.6 Meincnodi a Gwella Caffael Cynaliadwy.

Fel ffordd o feincnodi ein perfformiad caffael cynaliadwy, byddwn yn cynnal hunanasesiad yn erbyn safon gydnabyddedig (e.e. ISO20400) ac yn anelu at wella perfformiad o flwyddyn i flwyddyn.

9.5.7 Gweithio gyda Busnesau Bach a Chanolig a Busnesau Lleol

Byddwn yn hysbysebu pob tendr agored dros £50k yn agored ar GwerthwchiGymru er mwyn sicrhau bod busnesau lleol a bychain yn cael cyfle cyfartal i wneud cais am waith gyda'r brifysgol. Caiff hyn ei gefnogi gan ddogfennaeth arweiniol i gyflenwyr yn egluro sut i dendro am waith gyda'r brifysgol.

CSR4: Cynnal 'diwrnod cyflenwyr' blynyddol i groesawu busnesau lleol i ddysgu sut y gallant fod yn gyflenwyr i'r Brifysgol.

9.6 Cydweithio

Mae Prifysgol Bangor yn aelod llawn o'r (NWUPC) ac yn annog defnyddio fframweithiau'r Consortiwm lle bo'n bosib. Mae'r brifysgol hefyd yn cefnogi'r defnydd o fframweithiau a ddarperir gan Wasanaeth Caffael Cenedlaethol Cymru, Gwasanaethau Masnachol y Goron a chonsortia eraill a arweinir gan y sector cyhoeddus.

Mae Prifysgol Bangor hefyd yn aelod cyswllt o Gonsortiw Pwrcasu Addysg Uwch Cymru ac yn gweithio'n agos gydag arweinwyr caffael mewn sefydliadau addysg uwch eraill yng Nghymru, yn enwedig ar faterion polisi caffael ac ar ddatblygu a gwella caffael yn y sector yn gyffredinol.

Yn 2020/21, gwariodd y brifysgol oddeutu 29% o'r gwariant hwnnw y gallai ddylanwadu arno drwy gytundebau cydweithredol, sy'n cyfateb â chyfartaledd y sector. Serch hynny, ystyrir y gellid gwario mwy trwy drefniadau cydweithredol a bydd hyn yn parhau i fod yn ffocws allweddol yn y Strategaeth.

Meysydd i'w gwella:

C1: Datblygu cynlluniau gweithredu ar gyfer defnyddio contractau/fframweithiau y cytunwyd arnynt i sicrhau bod gwariant yn cael ei sianelu i'r cytundebau hynny.

9.7 Systemau Gwybodaeth/P2P

Mae Prifysgol Bangor yn defnyddio rhywfaint o dechnoleg i gynnal gweithgareddau cyrchu cyflenwyr a phrynu. Gwneir gweithgareddau prynu i dalu (P2P) o fewn pecyn cyllid y brifysgol, Unit4 ERP, sy'n caniatáu creu llif gwaith electronig sy'n cynnwys hawliadau, archebion a chymeradwyaeth. Mae gan y brifysgol fynediad i eFarchnad sy'n gysylltiedig ag Unit4 ERP, ond ychydig o ddefnydd sydd wedi'i wneud ohono hyd yma am mai cyfyngedig fu'r adnoddau TG i ddatblygu'r system. Prynnir nwyddau sy'n gysylltiedig â'r llyfrgell trwy ALMA a nwyddau arlwyio drwy system ProcureWizard. Derbynnir oddeutu 13% o anfonebau yn electronig a'r gweddill trwy e-bost a'u sganio i Unit4 ERP. Defnyddir anfonebau cyfunol ar gyfer pryniannau rheolaidd ar raddfa fawr megis cyfleustodau, data symudol ac arlwyio.

O ran cyrchu cyflenwyr, mae Prifysgol Bangor yn hysbysebu pob tendr gwerth £50k+ ar wefan GwerthwchiGymru. Ymgymerir â phrosesau tendro yn electronig drwy system eTenderwales (Jaggaer) a ddarperir gan Lywodraeth Cymru.

Defnyddir cardiau prynu ar gyfer trafodion gwerth isel, unwaith-yn-unig, a rheolir uwchlwytho a chysoni trwy Unit 4 ERP.

Atodiad 1 - Dangosyddion Perfformiad

Cyf:	Dangosyddion Perfformiad Meincnod (Cenedlaethol)
PPI1	Cyfanswm cost swyddogaeth caffael fel canran o'r gwariant y gellir dylanwadu arno.
PPI2	Canran y gwariant y gellir dylanwadu arno a sianelwyd drwy drefniadau caffael cydweithredol.
PPI3	Canran y gwariant y gellir dylanwadu arno gyda Busnesau Bach a Chanolig
	Canran y gwariant y gellir dylanwadu arno a ddylanwedir yn weithredol arno gan y swyddogaeth gaffael.
PPI5	Arbedion caffael blynyddol fel canran o'r gwariant y gellir dylanwadu arno.
	Dangosyddion Perfformiad Trafodiadol
BU1	Canran yr anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod.
BU2	Canran yr archebion a godwyd ar ôl derbyn anfoneb.
BU3	Canran yr archebion a godwyd heb archeb prynu.
BU4	Canran y cyflenwyr newydd a grëwyd ar Agresso ar ôl derbyn anfoneb
BU5	Canran y gyfradd gyfateb tro cyntaf yn achos cyfatebiaeth 2 ffordd (Archeb Prynu + Anfoneb) neu gyfatebiaeth 3 ffordd (Archeb Prynu + Nodyn Derbyn Nwyddau + Anfoneb).
BU6	Dadansoddiad Pareto ar % Gwariant v % Cyflenwyr
	Dangosyddion Perfformiad Strategol
BU7	Cyfran gwariant gyda chyflenwyr o Gymru yn seiliedig ar y cyflenwyr y mae eu lleoliad yn hysbys.
BU8	Canran y gwariant y gellir dylanwadu arno a gwmpesir gan contract. (Targed 75%)